

بہش: یاسا- وەرگیران

سکول:

زانکۆ: جیہان- سلیمان

بابەت: کوردۆلۆجی

کۆرسبووکی قوناغی: یەکەم

ناوی مامۆستا: م. بیستون عارف عەزیز

سالی ئەکادیمی: ۲۰۲۲/۲۰۲۳

1. ناوی كۆرس (وانه)	كوردناسی
2. مامۇستای وانه	م. بیستون عارف عزیز
3. سکول / بهش	یاسا- وەرگیران
4. په یومند پیپوه کردن	ئیمهیل: bestun.aziz@sulcihan.edu.krd تیل: 07712427575- 07501963535
5. کات (به کاتزمیر) له ههفته په کدا	(۲) کاتزمیر له ههفته په کدا
6. کاته کانی کار کردن	(۹:۰۰ - ۳:۰۰)
7. کۆدی کۆرس	_____
8. فایل ئه کادیمی مامۇستا	
9. کلیله وشه	
10. تیروانی گشتی بۆ کۆرسه که: ئهم کۆرسه، که تییدا وانهی کوردناسی دهخوینریت، یه کیکه له و وانانی که بۆ رۆشنیری تاکی کورد زۆر پیویسته، چونکه هه موو ده رچوکی زانکۆ ده بیست شتی ک ده ربارهی میژوو و جوگرافیا و زمان و ئه ده ب و که لتوو و تیگه یشتنی میله ته که ی خوی بزانی ت. هه ر له م بابه ته دا کۆمه لیک زانیاری که په یوه ندیان به میژوو میله تانه وه هه یه باسه ده کرین، وه ک جهنگی یه که م و دووه می جیهانی، ری نیسانس و شۆرش پی شه سازی و... هتد. هه ندیک چه مکی وه ک جیهانگه ری و ئایناسی و عه لانیه ت و... هتد پیویسته باس کرین.	
11. ناوه رۆک و گرنگی کۆرسه که: خویندکاری ئازیز ئهم کۆرسه: سه ده کانی پی شوو سه ده ی، گرنگیدانبوون به زیندوو کردنه وه ی هه ست و سۆزی نه ته وایه تی و ئاو ردانه وه له میژوو و زمان و ئه ده ب و جوگرافیا ی نه ته وه کان. کوردیش وه ک نه ته وه یه ک پاش چه ندىن سال چه وسان دنه وه و راگواستن و به عه ره بکردن و هه ولدان بۆ گۆرینی نه زاد و دیموگرافیا ی کوردستان. له لایه ن رژی مه یه ک له دوا ی یه که کانی عی راقه وه.	

وختبوو توشی شیواندنی کلتووو میژوو و زمان و ئەدەب و جوگرافیای نەتەووە و ولاتەکە یی.
بییت.

هەرچەندە لەم زەمەندا سیستەمی نوێ جیهان (جیهانگەری) هەموو سنورەکانی تیپەراندوو، یان دەتوانین بڵین هەوڵی بە گوندکردنی جیهانی داو. لەم نیوەئەندەشدا کلتووو و دابونەریتی گەلان تووشی هەلۆشان و داتەکین بوو.

لەگەڵ هەموو ئەم راستیانەشدا ناکریت و ناگونجیت، نەوێ نوێ بیئاگابیت لە میژوو و زمان و ئەدەب و جوگرافیای نەتەووەکە. لەم سۆنگەیهووە ئەم بابەتە هەوڵیکە بۆ ئاشناکردنی خویندکار بە کلتوووری گەلەکە، ئەوئەندە کات ماو بەدات و فرسەت هەبیت، لە درێژە ی ئەم سالی خویندندا وەلامی ئەم پرسیارانە دەدەینەووە. کەبرتین لە: ئامانجەکانی ئەم بابەتە:

ئەم بابەتە هەوڵدەدات وەلامی ئەم پرسیارانە بەداتەو، کە ئەوانیش:

۱- میژوووی کورد چیه و لە کەیهووە دەست پێدەکات؟

۲- بۆچی میژوووی کورد درەنگ نووسراوئەووە؟

۳- لیکۆلینەووە لە زمان و ئەدەبی کوردی کە ی دەستی پێکردوو؟ ئایا نووسراوئەووە یان نەخیر؟

۴- کلتووو دابونەریتی گەلی کورد رەنگیداوئەووە لە ئەدەبەکەیدا یان نەخیر؟

۱۲. نەرکەکانی خویندکار:

خویندکاران، نەرکیان بریتییه لە ئەوێ، کە لە نیو پۆلدا ئامادەبن و بەشداری بکەن لە گفتوگۆکردن لەسەر بابەتەکە و پرسیار بکەن، بۆ ئەوێ تیگەیشتی زیاتریان لە بابەتەکە هەبیت، هاوکات پێویستە خویندکاران سیمیناری تایبەت لە چوارچێوەی بابەتەکەدا پیشکەشکەن، دوای پیشکەشکردنی سیمینارەکەیش، بە پرسیار و وەلام زیندویتی زیاتر بە وانەکان بەدەن.

۱۳. فۆرمەکان (کەرەستەکان) ی فێرکردن:

بەکارهێنانی تەختەسپی و بەکارهێنانی ماجیکی رەنگاو رەنگ و وینە و نەخشە ی کوردستانی گەورە و هینانەوێ نموونە بۆ شیکردنەوێ بابەتەکە، لەگەڵ ئەمانەشدا بەکارهێنانی پاوەرپۆینت بۆ شیکردنەوێ وانەکان، هاوکات هینانی کتیبە کۆنەکان و

پیشاندانی وینە دەستووسی کۆنی میللەتانی کۆن، لە ڕێگەی پاوەرپۆینت یان پیشاندانی کتیبەکان بەشیوەکی راستەوخۆ، ئەمەیش وادەکات ئەو زانیاریانەی دەیبستن و وەریدەگرن زۆر درەنگ بیران بچیتەو، وێرای ئەوەیش ویستی گۆیگرتن و بەئاگابوونی زیاتر لای خویندکاران دروستدەکات.

14. زانیاری ئەسایمئنتەکان (ئەزکەکان):

نەمرە هەردوو کۆرسەکە بە ئەم شیوەیە دابەشکەرت:

یەكەم: (30) نەمرە، بۆ وەرزى یەكەم، واتە تاقیکردنەوێ پێش کۆتایی سال.

دووم: (10) نەمرە، بۆ چالاکیەکانی پۆل، وەك بیرکردنەوێ رەخنەیی، ئامادەکردنی راپۆرت، پێشکەشکردنی سیمینار...هتد. هاوکات دواى خویندنی چەند وانەیهك، وانەیهك بەشیوەی گروپین دەگوتریتەو، بۆ ئەوێ ئاستی تیگەشتنیان لە بابەتەکە زیاتر ببینیت و ئەوێ خویندویانە، دووبارە پیکەو گەفتوگۆی لەسەر بکەن، بۆ ئەوێ بیران نەچیتەو و لە داهاوودا سوێ لیبینن. لێرەشدا توانای خویندکار و ئارەوزییان بۆ وانەکە زیاتر رووندەبیتەو.

15. ئەنجام و دەرھاویشتەى فێرکردنى خویندکار:

لە ئەم کۆرسەدا، ئامانج ئەوێ، خویندکار بە شیوەکی زانستی تەماشای نیو میشکی خۆیی و تەماشای دەوربەرە کۆمەڵاتیەکان و بازەکانی پێوەندیەکانی چوار دەوری بکات بە شیوەیەکی زانستی، مامەڵە لەگەڵ کاتی ژيانى بکات، پلان بۆ ژيانى زانستی و ژيانى رۆژانە دابنیت، چونکە کوردناسی، بابەتیەکی تێتدەگینیت، کە بۆچی کورد کيان و دەولەتی نییە؟ خۆ خۆر و رەنج بەخەسارە؟ دەستەموو بەکارهینراو.

17. لیستی کتیبە پێویستەکان و سەرچاوەکان:

● سەرچاوە سەرەکیەکان:

- فەرھاد پیربەل، کورد لە دیدی رۆژھەڵاتناسەکانەو، ئەندێشە بۆ چاپ و بلاوکردنەو، چاپخانەى شقان، سلێمانی 2009.
- لوقمان رەوف، کوردلۆجی- زانستیک بۆ ناسینی نەتەوێ کورد، چاپخانەى دیکان، سلێمانی 2017.
- ژیلوان عەبدوللا ھەلەدنی، کوردلۆجی، چاپخانەى چوارچرا، چاپی سێیەم، سلێمانی 2013.

- سه‌لام ناوخۆش- ئیدریس عەبدوللا- نەریمان خۆشناو- کوردۆلۆجی، چاپخانەى منارە، هەولێر ۲۰۰۹.
- پێشرو عەبدوللا حەمە غەریب، کوردۆلۆژی، لە بلاوکراوەکانی زانکۆی بەیان، هەولێر ۲۰۱۶.

● سەرچاوەى لاوەکییەکان:

- ئەنوەر قادر محەمەد، چەند وتاریکی کوردناسی، چاپی سێیەم، سلێمانی ۲۰۰۸.
- عەبدولواحید موشیر دزەبی، واتاسازی- چەند لیکۆلینەو هەیهکی سیمانتیکی و پراگماتیکییە، چاپخانەى خانى، هەولێر ۲۰۰۹.
- ئەمیر حەسەن پور، سەدەییەکی خەبات لەپیناوی زمانى کوردیدا: تیۆری، سیاسەت و ئیدئۆلۆژی، لە بلاوکراوەکانی بنکەى ژین، سلێمانی ۲۰۱۵.
- محەمەدی مەحوی، زانستی زمان، بەرگی یەكەم، سلێمانی ۲۰۰۹.
- محەمەد محەمەد یونس عەلى، دەروازەیهک بۆ زمانەوانى، وەرگێرانى: نەریمان عەبدوللا خۆشناو، چاپخانەى منارە، هەولێر ۲۰۱۰.
- رەوشت محەمەد، ئەلفوویی لاتینی... زمانى ستاندارد"کۆمەلێک دیدار و چاوپێکەوتن"، چاپخانەى چوارچرا، هەولێر ۲۰۰۸.
- قەیس کاکل توفیق، ئاسایشى نەتەوهی و پلانى زمان، چاپخانەى دەزگای ئاراس، هەولێر ۲۰۰۷.
- مەسعود محەمەد، هەندى بابەتى زمان و رینوسی کوردی، دەزگای چاپ و بلاوکردنەوهى ئاراس، هەولێر ۲۰۱۱.
- زنجیرهى نووسینی کوردی نوێ، نووسینی کوردی بە لاتینی، چاپخانەى مەعاریف، بەغداد ۱۹۵۹.
- عەلى سدیق، کێشەى زمانى ستانداردی کوردی "کۆمەلێک دیالۆگ"، چاپخانەى بینایی، سلێمانی ۲۰۱۱.
- هۆتوم- شیندلەر، گەنجینهى وشەى زمانى کوردی، وەرگێرانى: حەمید عەزیز، چاپخانەى خانى، هەولێر ۲۰۰۸.
- هۆگر تاهیر توفیق، ئەلفو بێی کوردی بە پیتی عەرەبى و لاتینی، وەرگێرانى: نەریمان خۆشناو، دەزگای توێژینهوه و بلاوکردنەوهى موکریانى، هەولێر ۲۰۰۹.
- رەفیق شوانى، چەند بابەتتىکی زمان و ریزمانى کوردی، دەزگای چاپ و بلاوکردنەوهى موکریانى، هەولێر ۲۰۰۱.
- حوسین محەمەد عەزیز، سەلیقەى زمانەوانی و گرافتەکانى زمانى کوردی، دەزگای چاپ و پەخشى سەردەم، سلێمانی ۲۰۰۵.
- محەمەد مەعروف فەتاح، زمانەوانى، چاپی سێیەم، چاپخانەى حاجى هاشم، هەولێر ۲۰۱۱.
- فواد حەمە خورشید، زمانى کوردی و دیالێکتەکانى، دەزای چاپ و پەخشى سەردەم، سلێمانى ۲۰۰۸.

- رفهفیق شوانی، زمانی کوردی و شوینی له‌ناو زمانه‌کانی جیهاندا، چاپخانه‌ی خانی، هه‌ولێر ۲۰۰۸.
- شوکور مسته‌فا، جوانی زمانی کوردی، ده‌زگای چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی ئاراس، هه‌ولێر ۲۰۱۰.
- عیزه‌دین مسته‌فا ره‌سول، بو زمان، چاپخانه‌ی شفقان، سلیمانی ۲۰۰۵.
- عیزه‌دین مسته‌فا ره‌سول، لیکۆلینه‌وه‌ی ئه‌ده‌بی فۆلکلۆری کوردی، چاپی سێیه‌م، چاپخانه‌ی ئاراس، هه‌ولێر ۲۰۰۵.
- رفه‌فیق حیلمی، شیعر و ئه‌ده‌بیاتی کوردی، چاپخانه‌ی الشباب، به‌غداد ۱۹۵۶.
- ماریف خه‌زنه‌دار، میژووی ئه‌ده‌بی کوردی، هه‌موو به‌رگه‌کان به‌گۆیره‌ی پێویستی هه‌فته‌کان، ده‌زگای چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی ئاراس.
- فه‌ره‌اد پیربالی، ئه‌ده‌بی نوێی کوردی،
- فه‌ره‌اد پیربالی، رێبازه ئه‌ده‌بییه‌کان، ده‌زگای چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی ئاراس، هه‌ولێر ۲۰۰۴.
- شیخ محهمه‌دی خال، په‌ندی پێشینان، چاپخانه‌ی شفقان، سلیمانی.
- جه‌بار ئه‌حمه‌د حسین، ئیستاتیکی ده‌قی شیعی کوردی کوردستانی عێراق ۱۹۵۰-۱۹۷۰، ده‌زگای چاپ و په‌خشی سه‌رده‌م، سلیمانی ۲۰۰۸.
- هیمداد حوسین، کولتور و فه‌ره‌هنگی کوردی، چاپخانه‌ی خانی، هه‌ولێر ۲۰۰۹.
- ئیسماعیل ئیبراهیم سه‌عید، روداو‌ه‌کانی کوردسیان له ئاوینه‌ی ئه‌ده‌با، ده‌زگای توێژینه‌وه و بلاوکراره‌ی موکریانی، هه‌ولێر ۲۰۱۰.
- که‌یوان ئازاد، جه‌رده‌یه‌ک له میژووی کورد، چاپخانه‌ی وه‌زاره‌تی روشنبیری، سلیمانی ۲۰۰۶.
- جه‌مال ره‌شید ئه‌حمه‌د- فه‌وزی ره‌شید، میژووی کۆنی کورد، وه‌رگێرانی: ملکۆ که‌لاری، چاپی دووهم، ئه‌ندیشه‌ بو چاپ و بلاوکردنه‌وه، سلیمانی ۲۰۱۲.
- عه‌تا قه‌ره‌داخی، گوتاری ناسیۆنالیزمی کوردی، به‌رگی یه‌که‌م، چاپخانه‌ی ره‌نج، سلیمانی ۲۰۰۷.
- سو‌ران حه‌مه‌ره‌ش، کورد کێیه‌؟، چاپخانه‌ی YPS- Publishing، له‌نده‌ن ۲۰۱۳.
- یسپر ئایدم ویورگین لاسو، روویۆیکی جیویۆلۆتیکی ده‌رباره‌ی میرنشینی گردی بناری زاگرووس، وه‌رگێرانی: ئاسۆس محهمه‌د مه‌لا قادر، چاپخانه‌ی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده، هه‌ولێر ۲۰۰۵.
- ئیسماعیل بێشکچی، کوردستان کۆلنیه‌کی نیوده‌وله‌تی، وه‌رگێرانی: حه‌مه‌ره‌شید، ده‌زگای چاپ و په‌خشی سه‌رده‌م، سلیمانی ۲۰۰۲.
- ئه‌حمه‌د عوسمان ئه‌بوه‌کر، کورد و کوردستان له کۆمه‌لی وتاری میژوویدا، وه‌رگێرانی: ئازاد عوبید سالیح، چاپخانه‌ی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده، هه‌ولێر ۲۰۰۵.
- کۆمه‌لیک له پسیوران و ئه‌فسه‌رانی ئینگلیز، کورد و کوردستان، وه‌رگێرانی: حسین عوسمان و حسین جاف، چاپخانه‌ی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده، هه‌ولێر ۲۰۰۲.

- شوكریه رەسول، وەرزو سائنامەى مىللى لە پەندو شىعەرى كوردیدا، چاپخانەى وەزارەتى رۆشنىبىرى، ھەولێر، ۲۰۰۵.
- عەلى معروف شارەزوورى، پەندى پيشينانى كورد، چاپخانەى الحوادىپ، بەغداد، ۱۹۸۱.
- عەلئەدىن سەجادى ، مېژووى ئەدەبى كوردى ، بەغدا ، ۱۹۵۲ .
- عىزەدىن مستەفا رەسوول، لىكۆلېنەوہى ئەدەبى فۆلكلۆرى كوردى، چاپخانەى ئاراس، چاپى سىيەم، ۲۰۱۰.
- كەيوان ئازاد، چەردەيەك لە مېژووى كورد، چاپخانەى وەزارەتى رۆشنىبىرى، سلېمانى ۲۰۰۶.
- فەرھاد پىربال، كورد لە دىدى رۆژھەلاتناسانەوہ، چاپخانەى شقان، سلېمانى ۲۰۰۹.

۱۷. خستەى بابەتەكە:

ھەفتەكان	ناونیشانى بابەت	ژ
	<ul style="list-style-type: none"> • مېژووى كوردۆلۆجى - پىناسەى كوردۆلۆجى ئامانجەكانى - مېژووى بەزانستبوونى كوردۆلۆجى • بە كى دەوترى كوردناس؟ مەبەست لە ھاتنىيان بۆ ناوچە جياوازەكانى كوردستان. - كوردناسە موسوئلمانەكان: (مجمەدى كورپ جەزىرى تەبەرى (۸۳۹-۹۲۳ز)، حافز عىمادەدىن ئەبو فىداى ئىسماعىلى كورپ كەسىر، ئىبن ھوقەل لەسالى ۹۷۷ز زايىنى كۆچى دواىي كرددووه، ئەلمەفدىسى سالى ۹۸۵ز زايىنى كۆچى دواىي كرددووه، ياقوت ھەمەوى (۱۱۷۰-۱۲۲۹). - كوردناسە رۆژئاواپىەكان: (ماركۆ پۆلۆ ۱۲۵۴-۱۳۲۴م، قەشە مۆرىزيۆ گارزۆنى، ئەلىكسەندەر ژابا (۱۸۰۳-۱۸۹۴)، باسىل نىكتىن ۱۸۸۵-۱۹۶۰، مینۆرسكى ۱۸۷۷-۱۹۶۶، كرېس كۆچىرا 	1

	<ul style="list-style-type: none"> • كهرهسته و مهتریاڵهكانی بواری كوردناسی • زاراوهی كورد و كوردستان 	2
	<ul style="list-style-type: none"> • میژووی كورد - رهچەلەك و میژووی كورد - قۆناغهكانی میژووی كورد - كورد پیش میلادی - كورد دوای میلادی 	3
	<ul style="list-style-type: none"> - كورد لهسهردهمی بلاؤبوونهوهی ئایینی ئیسلام - كورد له سهردهمی دهولەتی ئەمهویی و سهفهوییدا - مەملانیی نیوان عوسمانییهكان و سهفهوییهكان 	4
	<ul style="list-style-type: none"> - هۆکارهكانی شهڕی چالډیران - كوردستان له سهردهمی ۱۶- ۱۷ - ۱۸ - كوردستان له سهردهمی جهنگی جیهانی یهكهم 	5
	<ul style="list-style-type: none"> • شۆڕشی شیخ مهحمودی حەفید • كۆماری كوردستان له شاری مههابات • پهیمانە نیۆدهولەتییهكان: - سایكس بیکۆ - كۆنفرانسی ئاشتی پاریز - پهیمانی سیقهر - پهیمانی لۆزان 	6
	<ul style="list-style-type: none"> • زمان: - زمان چییه؟ تایبهتمهندییهكانی كامانه؟ 	7

	<ul style="list-style-type: none"> - گريمانهكانى پەيدا بونى زمان. - جياوازى زمانى ئاژەل و زمانى مروۇف 	
	<ul style="list-style-type: none"> • زمانى كوردى - بنهچەى خىزانە زمانىيەكان - كۆمەلە خىزانى ھىندو ئەوروپى - زمانى كوردى و دىيالېكتەكانى 	8
	<ul style="list-style-type: none"> • زانستى زارناسى - جياوازى زمان و زار - قسە و نووسىن جياوازى و تايبەتمەندىيان - نووسىن بە ئەلف و بېي لاتىنى 	9
	<ul style="list-style-type: none"> • ئەدەبى - ئەدەبى فۇلكلور - ئەدەبى مىللى - ئەدەبى نووسراو 	10
	<ul style="list-style-type: none"> • پەخشان: - پەخشان خۆى چىيە و بەشەكانى كامانەن. 	11
	<ul style="list-style-type: none"> • رېبازە ئەدەبىيەكان: - رېبازە كلاسىك و تايبەتمەندىيەكانى - رېبازى رۇمانتىك و تايبەتمەندىيەكانى - رېبازى رىالىزم و جۆر و تايبەتمەندىيەكانى 	12
	<ul style="list-style-type: none"> • رۇژنامەگەرى: - رۇژنامە نووس كىيە؟ - رۇژنامە و ئەركەكانى 	13

	- گوڤار	
	- روفار	
	• رۆژنامهگه‌ری کوردی	14
	- په‌یوه‌ندی رۆژنامهگه‌ری و ئەدهب	
	- هه‌یکه‌لی کارگێری رۆژنامه	

١٤. پرسیار:

پ/ ١/ راست و هه‌له‌ی (O) له‌مانه‌ی خواره‌وه دیاریبکه‌و هه‌له‌کان راسبکه‌ره‌وه، به‌مه‌رجێک هێل به ژێردا هاتوو‌ه‌کان نه‌گۆردرین. ١٠ (نمره)

- به‌شدارى یونیقیرسال: مه‌به‌ست له‌م به‌شداریه ئه‌وه‌یه که کورد واته زاناو رۆشنیرانی کورد به‌شداریان کردوو له ده‌وله‌مه‌ندکردنی کلتوری ئیسلام به‌نووسین به‌زمانی عه‌ره‌بی که زمانی جیهانی ئه‌و سه‌رده‌مه بووه.
- (قه‌زوینی) یه‌که‌م که‌سه زاراوه‌ی (کوردستان) ی بریبه‌تته سه‌ر ولاتی کوردان.
- ده‌وله‌تی عوسمانی به‌هۆکاری ئاینی و به‌ناوی جیهاده‌وه کورده‌کانیان به‌لای خۆیان راکێشا چونکه کورده‌کان وه‌لائی ته‌واویان هه‌بوو بۆ ئیسلام.
- ئیبن حه‌وقه‌ل له‌م کتێبه‌که‌یدا زۆر به‌روونی نه‌خشه‌ی کوردستانی کێشاوه، هه‌ردوو به‌شی (جیبال) و (جه‌زیره‌ی) ی دیاریکردوو.
- کورد له‌ هه‌ندی ناوچه‌ی وه‌ک ئه‌رمینیا و ئازهربايجان بوونه‌ته‌وه که‌مینیه‌کی زۆر که‌م.

پ/ ٢/ ناوی نوسه‌ری پینج له‌م به‌ره‌مانه بنوسه (کۆمه‌لگای کورده‌واری له‌دیدى رۆژه‌لاتناسیدا، تاریخ الامم والملوک، نحو و صرفی کوردی، بزوتنه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌یی کورد و هیوای سه‌ربه‌خۆیی، مجمع البلدان، نزهة القلوب). ١٠ نمره

پ/ ٢/ ده‌ره‌نجامه‌کانی جه‌نگی یه‌که‌می جیهانی له‌سه‌ر کوردستان چی‌بوون؟ ئایا هه‌موو جه‌نگێک له‌م ده‌ره‌نجامانه‌ی ده‌بیت؟ چه‌ند جه‌نگێک به‌نمونه بنوسه.

پ/ ٤/ ده‌گوتریت ئه‌گه‌ر کوردستان له‌ سه‌ر ده‌ریا بوايه سوودی گه‌وره‌ی بۆ کورد ده‌بوو، ئه‌و سوودانه له‌ چ رۆیکه‌وه‌یه رای دروست ده‌بره‌. ٥ نمره

پ/ ٥/ به‌ کێ ده‌گوتریت کوردناس؟ مه‌به‌ست له‌ هاتنیان بۆ ناوچه جیاوازه‌کانی کوردستان چی بووه رۆونیکه‌ره‌وه؟

م. بابه‌ت/ م. بیستون عارف عه‌زیز

۱۹. بابەتى كارەكى نيپە:

۲۰. تىببىنى زياتر:

ئەم وانەيە، وانەيەكى فراوانە و گشتگىرە، بۇ شىكردنەۋەى زياتر پشندەبەستىت بە ھىنانەۋەى نمونە بۇ ئەۋەى بابەتەكە زياتر لە كۆزانىنى خويندكاراندا بمىنىتەۋە، چونكە لە رىگەى ئەم وانەۋە دەتوانىت تواناى خويندكار و ئارەزومەندى بدۆزىتەۋە، لەبەر ئەۋەى ئەم بابەتە - بابەتتەكە لە نىۋ خودى مىشكى مرۇفدا شىكردنەۋە دەكات و پەيوەستە بە مرۇف و دەوروبەرەكانىيەۋە. واتە بابەتتەكى زىندوو و چالاكە لە نىۋ كۆمەلگادا، لەبەر ئەۋە بەھايەكى زۆرى زانستى ھەيە.

۲۱. ئەم "كۆرس بووك"ە لە لايەن كەسكى ھاۋىسپۇرپىيەۋە، پىداچونەۋەى بۇ بىكرىت: